

Minnesanteckningar från möte i Tankgruppen

2012-03-27

Plats:	Linköping, VTI
Närvarande:	Ingemar Gustavsson, TRAFIKVERKET Jan Öhman, NYNAS Kenneth Lind, TRAFIKVERKET Leif Viman, VTI Lennart Glaad, SVEVIA Mats Norell, MN ASPHALT CONSULTING Mikael Jonsson, NYNAS Nicklas Sundström, TRAFIKVERKET Nils-Gunnar Göransson, VTI Pär Eliasson, TRAFIKVERKET Rickard Melin, TRAFIKVERKET Sven Brodin, TYRESÖ KOMMUN Thomas Wallin, AKZONOBEL Tomas Brodin, NCC Torbjörn Jacobson, TRAFIKVERKET
Förhindrade:	Glenn Lundmark, ASFALTSKOLAN Karin Svensson, SKANSKA Thomas Eriksson, TVM

1. Inledning, nya medlemmar

Värd för mötet var Nils-Gunnar som hälsade välkommen. Några förändringar vad gäller medlemmar har skett. Svante Johansson, Travecon, kommer inte längre att vara med i Tankgruppen efter många års deltagande. Sven Brodin, Tyresö Kommun, kommer att representera de kommunala beställarna. Sven med mångårig erfarenhet från branschen startade med maskinutveckling och service på Savalco för att senare övergå till entreprenörledet inom Masab och Skanska. Sedan 5 år tillbaka sysslar han mestadels med upphandling där tankbeläggning är en vanligt förekommande utförandeteknik i den här typen av kommuner, med ett stort lågtrafikerat vägnät. Som representant för projektledare inom Trafikverkets Region Öst och Stockholm kommer Nicklas Sundström att verka. Nicklas, som tidigare bar efternamnet Johansson, har erfarenhet från både beställar- och entreprenörsidan. Han startade med drift och underhållsfrågor inom Vägverket för att sedan övergå till Vägverket Produktion med fokus på tankbeläggningar som platschef inom region syd. Efter att ha varit projektledare inom drift och underhåll vid Vägverket/Trafikverket (d:o Mjölby och Eksjö) kommer han att fr.o.m. hösten 2012 ansvara för beläggningar i E-län. Thomas Wallin som deltagit vid möten under de senaste åren kommer fortsättningsvis att vara AKZONOBELS representant. Mats Norell, numera MN ASPHALT CONSULTING blir representant för konsultledet. Till sist fick alla deltagare möjlighet att presentera sig och sina verksamhetsområden. Det påpekades att möjligheten att bjuda in personer med anknytning till branschen kvarstår och anses viktig. Torbjörn höll en introduktion om tankbeläggningars långa historia i Sverige. Tankbeläggning är den mest vanligt förekommande beläggningstypen i Sverige. Toppnoteringar

vad gäller utförda kvadratmeter uppnåddes under 70-talets energikris som innebar ett lyft för kallproducerade vägbeläggningar. Idag uppgår utförda ytor till mellan 18 och 20 miljoner m² årligen.

2. Föregående mötesanteckningar

Gicks översiktligt igenom utan anmärkningar.

3. Nyheter, produkt- och metodstandarder

Metoden för kontroll av vidhäftning mellan bindemedel och ballast med rullflaska är borttagen ur TRVKB, eftersom resultaten i en nyligen genomförd ringanalys visade stora variationer mellan deltagande laboratorier. Metoden kan dock vara ett bra hjälpmedel vid jämförelser mellan olika material, men något kravvärde (type test) går inte att ställa. Eftersom vidhäftning är en viktig parameter har en satsning på metodutveckling påbörjats. SS-EN 12271:2006 Surface dressing – Requirements, fastställd 2006-12-21 och publicerad i februari 2007 är föremål för översyn. Synpunkter på tillämpliga delar har samlats in och rapporterats. Generellt rapporteras inga synpunkter på metoder som inte används nationellt. Den 1 juli 2013 kommer obligatorisk CE-märkning införas för produkter som sätts på marknaden (om en standard finns). För ytbehandlingar innebär det inga problem eftersom de redan är certifierade men vissa förändringar i standarden/ processen (CPR) kan inte uteslutas.

Utdrag från Boverkets skrivning:

Construction Products

CE-marking and market surveillance

A CE mark shows that the performance of a construction product is declared using common European testing methods, that the product is assessed in a way decided by EU and that it complies with the minimum requirements that are valid within the EU. The National Board of Housing, Building and Planning develops Swedish regulations under national Swedish Building laws and issues technical specifications that make it possible to CE mark specific construction products. Our Board is also responsible of the Swedish market surveillance of construction products and of the implementation of EC directives on construction products into the Swedish regulatory system.

The Construction Products Directive will be replaced by Regulation

The Construction Products Directive 89/106/EEG concerns construction products intended to be used in buildings and building works. Within the EU there is an ongoing process to replace the directive with a new regulation, which then will substitute present national regulations. The National Board of Housing, Building and Planning is participating in the Council working group, which at present has Swedish chairmanship.

4. Inför säsongen 2012

En önskan anses föreligga om ökade volymer när det gäller tankbeläggningar. Ett sätt att öka volymerna är att initiera en satsning mot mer ytbehandling på vägar med högre trafik än vad som är brukligt idag. Dessutom bör potentialen utnyttjas när det gäller redan existerande vägnät. När det gäller underhåll anses att allt större medel satsas på vägar med hög trafik och smala körfält främst för att komma till rätta med den spårbildning som ökat på dessa typer av vägar med större spårbundenhet.

Trafikverkets underhållsstandard, belagd väg 2011 (finns även åtkomlig via länk från Publikationer/Trafikverket på www.tankgruppen.nu):

http://publikationswebbutik.vv.se/upload/6636/2012_074_Underhallsstandard_belagd_vag_2011.pdf

Att det inte råder en likartad inställning till val av beläggning nationellt anses störande. Att de medel som satsas på bärighetshöjande åtgärder används optimalt är viktigt.

När det gäller trafikvolymen på mellan 1000 och 3000 fordon anses bindlager med påföljande ytbehandling vara ett lämpligt alternativ (framgångsrecept).

Kommande säsongens upphandling är i det närmaste slutförd. Stockholmsområdet som länge inte satsat på ytbehandling har 2012 handlat upp några objekt. Ambitionen är att utföra dessa enligt "Fog Seal konceptet".

NCC har planer på att anlita en Estnisk u.e. i AC- och BD-län.

Tomas emottar gärna synpunkter och förslag på hur en IM med 50 respektive 60 mm:s tjocklek bör utföras.

En övergång till 4/8 (mindre sortering) har blivit allt vanligare, särskilt på mindre vägar med skiftande underlag.

I C-län har några problem med stensläpp uppstått. Den försegling som sattes in för att komma till rätta med problemet gav i sin tur istället upphov till blödning. Här betonades att rätt ingående material och mängd är a och o för ett lyckat resultat.

5. FOI: IM, Y1, Fog Seal

- Fortsatt uppföljning av provvägar med ytbehandling
- Fortsatt uppföljning av sträckor med IMT
- Fortsatt uppföljning av sträckor med Fog Seal på Y1, ABD, IM mm
- Utförande av Y1 med "Racked In" och PME i Z-län

6. Kurser, Seminarier, Studieresa

Under våren 2012 är ett kurstillfälle inplanerat, 12-13 april, i Asfaltskolans regi. Antalet anmälda deltagare uppgår idag (mars 2012) till 24 personer (fulltecknat). En öppning för norska deltagare har genomförts vilket mynnat i att fem personer från Veidekke i Kongsvinger anmält sig till kursen. Deltagarna representerar nära nog hela spektrat av aktörer inom branschen.

För att få ut information om vad som händer inom tankbelägningsområdet diskuterades lämpligt forum för att nå ut till samtliga som kan vara berörda. Några evenemang som ansågs lämpliga var:

- Asfaltdagen
- Kommundagen
- Anordna tankbelägningsdag
- REV:s möten (Riksförbundet Enskilda Vägar)

Ett uttalat mål är att utföra ytbehandling på vägar med högre trafik än vad som är fallet idag i Sverige. För att ta del av erfarenheter utomlands kommer en studieresa till England, i närheten av Manchester, att anordnas. Arbetsgruppen presenterade förslag på upplägg.

Nynäs som har verksamhet här kommer att ha en stor del i planeringen av programmet. Här kan bl.a. modifierade emulsioner tillsammans med ballast utförd med "Racked In teknik" studeras. Om möjligt även provningsutrustning för kontroll av underlagets hårdhet för att bestämma rätt mängd bindemedel. Avresedag är 21 och hemresedag är 24 maj 2012. En

viktig fråga kom upp: Personlig klädsel vid besök på arbetsplats, Skyddsskor, Heltäckande varselklädsel, Glasögon, Hjälms.

Jan, med c:a 35 års erfarenhet från arbete på Nynäs, presenterade en PP (finns i pdf-format under Publikationer/NYNAS på www.tankgruppen.nu) som beskrev tekniken med Racked In. Även en film framtagen av RSTA (Road Surface Treatments Association) med olika varianter av ytbehandling visades. Tiden från start till sopad och klar yta klarades på 3-4 timmar!

7. Provväg, Y1B på väg med högre trafikbelastning

Lämplig väg att utföra provet på anses Europaväg 14 i Z-län från Krokom och västerut vara. Avsnittet saltas ej och bredden är 9 m. Underlaget utgörs av en ABT från 2004. ÅDT_{tot} uppgår till c:a 2 500 fordon. Förslagsvis används PME och ballast 8/11 (- 10 %) med Racked In 2/5. Pär kontakter SKANSKA (Karin) angående lämpligt upplägg (1 dags produktion i längd?). Provytor finns tillgängliga. Ersättning för merkostnad utreds av Rickard.

8. Lagningar, klubbfrött bindemedel

I arbetsgruppen för lagningar ersätter Svevia Nynäs. Svevia som utför många driftåtgärder har stort intresse av att ta fram effektiva produkter och metoder som minimerar negativa konsekvenser för trafikanten. Idag är Snabel och HP-lagningar ej tillåtna på vissa vägar vissa tider. Särskilt spricklagning borde kunna utföras utan avsandning.

9. Sopning vid ytbehandling, regelverkens texter

Dagens texter anses ej vara helt tydliga (antal sopningar, sidoytor mm). En översyn med förtydliganden behöver göras för att sedan införas i TRVAMA. Skillnader mellan Regionerna kommer då även att undvikas. En genomgripande översyn av AMA är planerad med start vecka 17.

10. Bindemedel, emulsion/mjukbitumen, riktvärden resp. kalkylvärden

Förslag för synpunkter till ändring i TRV 2011:094, Trafikverkets regler för reglering av beläggningsarbeten.

Tabell 14 Kalkylvärden i kg/m², Indränkt Makadam IM och IMT

Beläggningstyp/ Lagertjocklek	Bitumenlösning		Bitumenemulsion		Mjukbitumen	
	Påslag 1	Påslag 2	Påslag 1	Påslag 2	Påslag 1	Påslag 2
IM 40	3,2	-	4,2	-	-	-
IMT 40	1,5	2,1	2	2,7	1,5	1,7
IM 60	3,5	-	4,6	-	-	-
IMT 60	1,7	2,3	2,2	3	1,7	1,9

Tabell 17 Kalkylvärden i kg/m³, Justeringslager av Indränkt Makadam JIM

Makadamfraktion/ Bindemedelstyp	8/16	8/22	16/22	8/32	16/32	32/63
Bitumenlösning	2,7	3,1	3,1	3,2	3,2	3,4
Bitumenemulsion	3,5	4,0	4,0	4,2	4,2	4,4
Mjukbitumen	2,6	3,0	3,0	3,2	3,2	3,5

11. www.tankgruppen.nu

Synpunkter på innehåll emottas av Nils-Gunnar. Ändringar som berör medlemsförändringar införs. Kenneths nyttiga länkar flyttas till 'Publikationer/Trafikverket'

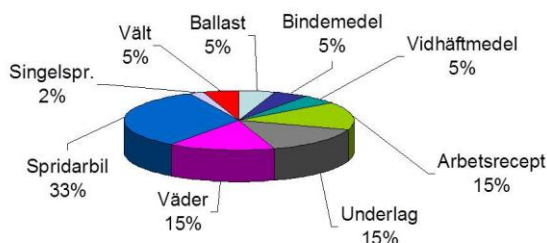
12. Beslutslistan

Punkterna från 2011-11-15 genomgicks och uppdaterades.

13. Övriga frågor

Sven visade ett diagram som bygger på egna erfarenheter och analys:

Var är största orsaken till
beläggningsproblem

Var bör kraven på kontroll vara?

Frågorna tas upp under en punkt vid senare möte.

14. Nästa möte

Nästa möte äger rum i Manchester, England, under perioden 21 till 24 maj 2012.

Nedtecknat av

Nils-Gunnar Göransson

Justerat av

Rickard Melin
Torbjörn Jacobson

BESLUTSLISTA

M 120327

Program inför studieresan till England utarbetas

Mikael sänder ut 'intresseanmälan för studieresan'

Svevia ersätter Nynäs i arbetsgruppen för lagningar

Nicklas väljs in i Tankgruppen

Thomas W representerar AKZONOBEL

Mats fortsätter, nu som konsultrepresentant

Kenneth lyfter fram frågan till lämpligt organ: Hur påverkas ytbehandling vid införande av CPR, vilka parametrar är viktiga inför kravställningar

Pär kontaktar Skanska (Karin) angående utförande av Racked In med PME på E14 i Z-län

Ersättning för merkostnad vid utförande av provvägen utreds av Rickard

VVMB 901 - Kontroll i fält av vidhäftning mellan sten och bitumenlösning föreslås utgå

VVMB 902 - Kontroll i fält av bitumenemulsions viskositet med Zahnviskosimeter föreslås utgå

Kenneth kontaktar ballastsidan angående representant

M 111115

~~Arbetsgruppen inför studieresa till England samt utförande av Y1 på mer högt trafikerad väg startar förberedelserna. Torbjörn (sammankallande), Mikael, Mats, Pär och Karin. Ersätter tredje punkten från 110818, som härmed stryks.~~

~~Arbetsgruppen för lagningar gör en omstart. Punkt fyra från 2011-03-31.~~

~~Kalkylvärden för utförande av JIM utreds av Kenneth och Ingemar.~~

~~Skrivningen i regelverkens texter om sopning ses över av Ingemar.~~

~~Riktvärden för mjukbitumen till IMT utreds av Kenneth.~~

~~Kontakt tas av Rickard med Sven Brodin om medlemskap.~~

~~Kandidat för ballastfrågor eftersöks.~~

M 110818

~~Kontakt tas med de till nästa möte inbjudna personerna.~~

~~Ge förslag på studieresa-UK?~~

~~Arbetsgrupp tillsätts med målsättning 'volymökning av tankbeläggningar' samt att nivå/ökningen skall vara stabil över tiden. Punktlista +/- problemlösningar utarbetas.~~

M 110331

Lista över WG-medlemmar tas fram för publicering på www.tankgruppen.nu efter nästa SIS-möte. Pereric? skickar till Nils-Gunnar.

En digital version av den sammanställning över tekniska dokument som berör tankbeläggningar mellan 1984 och 2009 tas fram av Nils-Gunnar för publicering på www.tankgruppen.nu. (Kontroll av att publicering som arbetskopia är OK, kontrolleras innan).

Info om IMT för enskilda vägar skickas av Lennart till Nils-Gunnar för publicering på www.tankgruppen.nu.

Arbetsgrupp-lagningar bildas: Nynas (Mikael), AkzoNobel(Thomas W), TrV (Torbjörn, Ingemar) TVM (Thomas E) med Torbjörn som sammankallande.

Frågan om information och kommunikation mellan underhålls respektive driftentreprenörer vad gäller isrivning lyfts fram av Rickard.

Förslag på nya medlemmar tas fram.

Presentation av utfört arbete inom Tankgruppen skickas av Torbjörn till Nils-Gunnar för publicering på www.tankgruppen.nu

M 101116

Översättning från engelska till svenska av SS-EN 12271:2006 utförs av Henrik Broms Konsult AB. Remissutgåva sänds ut så snart som möjligt.

Protokoll för 'Visuell bedömning av defekter' enl. SS-EN 12272-2 utarbetas av Nils-Gunnar. Förslag sänds ut till samtliga medlemmar för synpunkter.

Komplettering i regelverken av JIMT utarbetas av Ingemar och Kenneth

Dokument om försöken med Fog Seal tas fram av Torbjörn med hjälp av samtliga som innehar relevant/intressant material. Byggs på och publiceras på www.tankgruppen.nu

Tomas B. skickar info till Nils-Gunnar om utfört objekt med tjockare lager av JIMT 60 i närheten av Tingsryd som kan vara lämpligt för komplettering av kontrollsträckorna.

Val av ny ordförande förbereds (verksamhetsområde Trafik inom Trafikverket föreslår).

M 100818

Samtliga studerar remissutgåvan av AMA och lämnar ev. förslag på ändring. (kvar sedan föregående möte).

Status angående utveckling av nya bindemedel meddelas av Mikael till Nils-Gunnar för publicering på hemsidan.

Produktblad för bindemedel skickas av Mikael till Nils-Gunnar för publicering på hemsidan.

Översättning från engelska till svenska av SS-EN 12271:2006 planeras.

Protokoll för 'Okulär bedömning av skador' enl. SS-EN 12272-2 utarbetas av Nils-Gunnar.

Information om försöken med Fog Seal tas fram.

Val av ny ordförande förbereds.

M 100420

Torbjörn skissar på förslag till antal mätpunkter vid bestämning av makrotextur när glaspärlor används enligt SS-EN 13036-1. Behovet av mätning preciseras.

Torbjörn ev. i samarbete med en arbetsgrupp skissar på ett kunskapsdokument som fångar upp texten i de tekniska beskrivningar som utesluts vid införandet av Europastandarden.

Samtliga studerar remissutgåvan av AMA och lämnar ev. förslag på ändring.

Arbetsgruppen som arbetar med de nya Europastandarderna för bitumenemulsion och bitumenlösning tar fram förslag till specifikationer i VVTBT Bitumenbundna lager.

M 091125

Nils-Gunnar uppdaterar IMT-rapporten (t ex. FWD-beräkningar, Trafikdata)

Nils/Torbjörn levererar bilder/pdf till N-G för publicering på hemsidan,
www.tankgruppen.nu

Samtliga funderar över input till framtida FUD

Arbetsgruppen för revidering av tekniska dokument fortsätter arbetet med implementeringen av Europastandarden för ytbehandling samt skissar på kunskapsdokument för YB.

M 090825

Nils-Gunnar lägger in fler dokument (t ex. åtgärder vid stensläpp, handbok om bedömning av defekter på YB och miljöanpassad beläggning, NVF-rapport) på www.tankgruppen.nu

Arbetsgruppen för revidering av tekniska dokument fortsätter arbetet med implementeringen av Europastandarden för ytbehandling.

Bo tillfrågar Barkeby, MASAB, om deltagande i arbetsgruppen

Thomas E kontaktar NCC om deltagande i Tankgruppen

M 090402

Nils-Gunnar G lägger in lämpliga dokument som finns tillgängliga som behandlar tankbeläggningar på www.tankgruppen.nu

Alla ser till att arbetet enligt EU-standard startar med full kraft

M 081021

Nils-Gunnar G tar fram förslag till utvecklande av hemsida

Alla tittar igenom aktuella avsnitt i AMA och TBT till nästa möte för synpunkter

M 080514

Thomas E testar utrustning (BS) för bestämning av underlagets hårdhet (Pererie W kontakter)

Torbjörn J. samlar in användbar dokumentation till grund för handbok

Arbetsgrupp för utvecklande av hemsida: Torbjörn J. (sammankallande) Mats N. Niklas J. och Björn G

Arbetsgrupp för råd/anvisningar för val av rätt åtgärd vid stensläpp respektive blödning: Torbjörn J. (sammankallande) Nils E. Ingemar G. och Thomas E

När föreligger ett informationsbehov (seminarium)

Torbjörn J. kontakter Åke Sandin angående ev. medverkan vid SKL:s Asfaltdagar

Nils-Gunnar G ersätter Svante J för minnesanteckningar vid möten

Svantes sammanställning över FoU-dokumentation skickas till nya medlemmar

M 080115

TJ fick i uppdrag att göra ett utkast till inriktningsdokument för gruppens verksamhet.

Sekreterarfrågan tas upp vid nästa möte.

BS fick i uppdrag att formulera ett utkast till inbjudan till TAIT-möte.

TJ fick i uppdrag att ordna program för miniseminarium

PEW fick i uppdrag att ordna lokal.

M 071114

~~Val av ny ordförande skjuts upp till nästa möte.~~

~~Genomgång av minnesanteckningarna och beslutslistan sköts upp till nästa möte.~~

~~Gruppens organisation tas upp igen vid nästa möte.~~

~~Information om TAIT till entreprenörerna tas upp vid nästa möte.~~

~~Mötet beslöt att det första mötet med den nya gruppen skall innehålla ett miniseminarium om det arbete som utförts i gruppens regi.~~

M 070905

~~Akzo Nobel inbjuds när organisationsarbetet är klart~~

M 070529

~~TJ undersöker vidare om det går att få fram ett bra hjälpmedel för att bedöma underlaget vid bestämning av bindemedelsgiva för YB.~~

~~Mötet beslöt att frågan om kommande Tankdagar tas upp igen på nästa möte.~~

M 06-11-29

~~Mötet beslöt att frågan om gruppens medverkan tas upp i nästa möte i Asfaltforum av UL med bistånd av GL som båda medverkar i Asfaltforum.~~

~~PEW kollar om stenmaterialet måste vara deklarerat vid upphandling på funktion med Bo S och Klas Hermelin.~~

M 06-09-19

~~SJ tar fram en person per företag för mottagning av information till nästa möte.~~

~~Alla funderar på vilket informationsmaterial som ska skickas ut från gruppen.~~

M 00-03-09

~~KE sammanfattade diskussionen och mötet enades om att de beläggningstyper gruppen bör arbeta med är:~~

~~—YB,~~

~~—YG,~~

~~—IM,~~

~~—Bindemedelsförsegling.~~

~~Gruppens inriktning inom detta område, kort sagt Tankbeläggning, skall vara:~~

~~—Att driva FoU-projekt~~

- Att verka för ökad utbildning
- Att vara remissinstans för VV
- Att bevaka och förmedla ny teknik
- Att representera i andra grupper inom teknikområdet.
- Att verka för ökad användning av tankbeläggningar